

Ólavspøka og hvat so!

Tá ólavspøkan er farin aftur um bak ganga vit móti myrkari tíðum - tó í vissuni um, at tann ljósa tíðin kemur aftur.

BÚSKAPARLIGA kann eisini sigast, at vit ganga móti myrkari tíðum - og í óvissuni um nær nakar ljósglotti verður aftur at hóma.

HÓAST ólavspøkan er okkara tjóðar-hátið og tann tíðin á árinum, tá flestu av okkum hittast til gaman, so er hetta eisini ein álvarsspøka, tað er tá tingið verður sett og løgmaður fer at geva sitt boð uppá framtíðina.

TAÐ verður sanniliga áhugavert at hoyra, hvussu løgmaður fer at meta útlitini hjá føroysku tjóðini, tá tingið kemur saman mánadagin. At hoyra hvønn politikk henda samgongan fer at reka í komandi tíð, og um hann hevur nakað boð uppá, nær tað aftur fer at ganga móti ljósari tíðum - búskaparlaga - her á landi.

OKKARA bidrag til røðu løgmans á ólavspøku er hetta: Setið út í kortið ein

politikk, sum fær gongd á aftur sam-felagshjólina. Gevst við bara at steðga øllum her á landi. Vísið á nýggjar leiðir, nýggj alternativ. Tað er gott at hava ein bjartskygðan og brosandir løgmann, men ver eisini realistiskur. Vís á ein politikk, sum gevur fólki vónina aftur, gevur fólki nakað at liva fyri. Ávisar sparingar og skerjingar skulu til í torførum tíðum, men tær einsamallar leggja eitt land oyðit, káva hvønn lívsneista, soleiðis at vit ongantíð koma uppundan aftur.

VIT hava brúk fyri politikarum, sum hava rygg og dirvi til at stýra - til at reka ein politikk, sum ber ávøkstur við sær og ikki tá beru stagnation. Hava tit sum nú sita í Tinganesi púrt einki at bjóða uppá, so verið ærligir og síðiligrir, viðgangið tað og leggið frá tykkum. Latid føroya fólk kjósa sær nýggjar menn og kvinnur at stinga út í kortið tann politikk, sum skal føra okkum trygt inn í ár 2000.

GEVIÐ øðrum møguleikan at bjóða seg fram. For Guds skyld tviðaldið

ikki um valdið í tvey ár aftrat - bara fyri at kunna varðveita heitini sam-gonga, landsstýrismenn og løgmaður. Hava tit einki at hava hesi heiti í, tá latið tey frá tykkum. Tað finnst í samfelagnum nógv góð fólk, sum kunnu vísa á alternativir. Sum kunnu fáa hjólini at mæla aftur. Bara hetta at tit ikki hava rygg til at geva fólki, sum vilja útvega sær skip uttan landskassaveðhald og uttan studning til at fiska burtur av svartkjaftastovnum, innflutningsloyvi, vísir, hvussu ráða-leysir, hvussu bangnir tit eru blivnir. Tit hedu tit kundu fáa skil á bara við at leggja hægri toll og skatt á, men tað vísti seg at vera beint øvugt. Tit mugu so sanniliga ikki sleppa at káva allar nýroyndir, áðrenn tær sleppa at royna seg.

ALTERNATIVINI - til bara at leggja størri byrðar á skattgjaldaran og krevja fleiri sparingar - eru mong. Tað ræður um at siggja tey og hava rygg til at seta tey í verk. Øll flakavirkini kunnu ikki koyra víðari. Nøkur mugu leggja um til aðra

framleiðslu ella steingja. Fiskastovnamir mugu bjargast. Vit mugu verja ungiskin betri við eitt nú at minka um trolingina á landleiðini.

VIT mugu fáa nógv umrøddu óskatt-aðu milliðina, sum gongur leys, inn í skattastipanina. Vit mugu fáa ein enda á rentuspekulationini, vit mugu geva líkningarvaldinum fleiri pengar til starvsfólk og nýggja tøknið fyrri harvið at fáa fleiri óskattadar krónur inn - heldur enn at lækka játtanina til henda stovn, soleiðis sum tit hava gjørt. Vit mugu skapa møguleikar fyrri eini ella aðrari skráseting, soleiðis, at stórir skattasnyttarar ikki sleppa at brúka bankarnar sum skjól, vit mugu koma tí totala bankaløyniseminum, sum valdar í landinum, til lívs, vit mugu koma returkommisjónum til lívs - soleiðis at vit harvið sleppa undan at leggja størri byrðar á Palleba og Pallebinu. Vónandi fer hetta at vera nakað av tí, sum okkara hjart-skygdi løgmaður fer at triva í á ólavspøku. Góða ólavspøku.

jamú

17. maðurin

(fleiri av brotunum í oddagreinini hósdagin komu skeivt fyri í upp-setingini og endurprenta vit hana tí í dag)

TAÐ er ikki eiti á sum oddagreinir okkara fáa eitt toyggjð fyrri og annað eftir frá samgongubløðum og -fólki, sum leggja okkum undir bara at geva hesum landsstýrinum skyldina fyrri ta støðu búskapur okkara er í.

TAÐ er ikki rætt, at skuldsætingar okkara einans eru vendar móti nú-verandi samgonguflokkum. Vit hava á hesum stað fleiri ferðir gjørt vart við, at eisini undanfarna samgonga við javnaðarflokkinn á odda eigur sín part av skyldini fyrri ta støðu sam-felagið er í. Men bara - soleiðis sum núverandi samgonga roynir at trúta niður í fólk - at geva undanfarna javnaðarløgmanni skyldina fyrri alt ilt og skeivt, sum er farið fram her á landi seinastu mongu árin, tað kunnu vit ikki góðtaka.

HVÍ brúka alt ov víðsmikla tíð til at finna syndabukkar, tá vit øll í veru-leikanum vita, at alt hetta málið um búskaparstöðu, kreppu, stýring osfr. er ikki nakað, sum er hent eftir nøkrum fáum árum og eiheldur nak-að, sum bara skyldast einum tí einasta manni ella flokki.

TAÐ, sum hendir í dag, er eitt av úrslitunum av einum útviklingi, sum hevur verið her á landi og í okkara keyparaløndum í mong mong ár og sum hevur ikki ein men fleiri fyrri ikki at siga hópín av upprunum og orsök-um. Eitt næstan ómettandi iløgu-virksemi í eitt og alt er felagsnev-narin. Vit kunnu fara so langt aftur sum tá fyrstu flakavirkini vórðu bygd

í Føroyum. Tá varð tosað um, antin vit skuldu stýra gongdini og bygja eini trý stór flakavirki, ella vit skuldu lata útviklingin sleppa at koyra sína egnu gongd, soleiðis at vit fingi eitt næstan óavmarkað tal av flakavirkjum.

TÁ var eitt fleirtal av fólki her á landi, vinnulívsfólk og politikarar umboðandi allar flokkar, fyrri, at úthyggingin av flakavirkjum skuldi ikki stýrast við neyvari hond. Tey, sum høvdu hug at gera iløgur, skuldu sleppa tað uttan stórvægis uppiblanding ella stýring. Í dag kenna vit úrslitið. Vit hava fingið umleið 25 flakavirki, sum øll somul gera júst somu vøru. Øll eru so við og við úthygd til at taka ímóti meira og aftur meira av fiski, og henda úthygging hevur so aftur økt tórvin á fleiri skipum. Soleiðis hevur hetta útviklað seg sum ringar í vatninum - og øll vóru vit fegin um tað - uttan mun til politiskan lit. Úthyggingin gav bygd-unum lív, fólk fingi arbeiði, virk-semið vaks. Um somu tíð vórðu gjørdar milliardaflokkir í eina nú-tímans samferðslu og samband millum oyggjar og bygdir. Vit vildu hava bæði posa og sekk, og tað fingi vit. Hetta kravdu vit jú av okkara politikarum. Teir eftirlíkaðu hesum og tryggjaðu sær harvið framhaldandi tingsess. Og tá okkum væntaði krøv og ynski, so vóru somu politikarar skjóttir at koma við teimum. Soleiðis hevur tað verið frá eini samgongu til aðra.

Í DAG sanna vit, at her var ov lítið stýrt. Men nú hevur pipan fingið eitt annað ljóð. Og so lægið tað kann ljóða, so eru tað nú teir somu - fyrri ein stóran part fólkaflaksmenn - sum altíð hava sagt seg vera ímóti stýring, og sum hava kunnað skaltáð og valtað

sum teimum lysti, ið nú geva javnaðarflokkinum skyldina fyrri allar ólakkur, og orsøkin: manglandi stýr-ing!!!

EIN partur av sannleikanum er helst tann, at tann politikkur, sum hevur verið rikin bæði frá almennari og privatari síðu, hevur kanska als ikki verið partapolitikkur, men haraftur-í móti desireraður lokalpolitikkur. Tað hevur bara rátt um eitt her á landi, og tað hevur verið at skapa sínum egna valdømi, sínum býi, síni bygd arbeiðspláss, vegir og havnir osfr. - uttan at tað í nógv stóran mun hevur verið hugt at eini samlaðari lands-úthygging. Landsplanlegging hevur verið og er ein býur í Kina. Og hes-um eiga so sanniliga allir politikarar skyldina í uttan mun til flokk. Soleiðis hava vit eisini øll somul viljað havt tað. Og tí ber ikki til at velja sær út syndabukkar. Teir eru vit øll. Ja eisini grannskoðarar, ráðgevar, bankastjórar, virkisstjórar, blaðstjórar osfr. Vit hava rætt og slætt ikki dugað um iløgum og úthyggingum.

TAÐ, sum vit so hava ført fram her í blaðnum, er, at á sama hátt, sum tað hevur tørvað planlegging hesi mongu seinastu árin, soleiðis heldur gongdin nú fram, nú vit nærkast ár 2000. Vit hava ta sterkastu samgonguna, sum nakrantíð hevur rátt fyrri borgum her heima og tí skuldi ein trúð, at tað bar til at læra av mistøkum, sum eru gjørd fyrr. Mistøkum, sum fyrri ein stóran part skyldast, at fáar politiskar avgerðir kundu takast uttan at onkur neyðsejma/rossahandil varð gjørdur. Hetta er tað vit kalla hin 17. maðurin, nevniliga tann tingmaður, og tað vil í roynd og veru siga allir tingmenn í eini samgongu uppá 17, sum í so mong ár hevur verið tungan á vág-

skálíni í fleiri landsstýrum og sum hevur kunnað sett eitt ultimativt krav fyrri og annað eftir til tess at fáa SÍTT ígjøgnum.

HESIN "17. maðurin-politikkurin" hevur í mongum ført land okkara út í ófari, hevur tvingað eitt landsstýri fyrri og annað eftir til at eftirlíka krøvum frá øllum tingmonnum í eini samgongu, og harvið ríkið ein politikk, sum ikki hevur tikið hædd fyrri heild-ini men heldur fyrri lokalum áhuga-málum. Eg eina ferju her, tú eitt berghol (ella fleiri) har, hann eitt skip her og hon eitt virki har osfr. Nú er tað altíð so lætt at vera eftirlíkur, men tað er okkara plikt at læra av gjørdum mistøkum, og tað er m.a. hetta, sum kritikkur okkara móti núverandi samgongu snýr seg um.

BESTA dømi um líkasælu við landsins framtíðar búskaparpolitikk eru teir báðir politikararnir, sum vórðu settir sum figgjarmálaráðharrar uttan at hava nakra sum helst bakgrund fyrri at røkja eitt so týðningarmikið starv. Úrslitið siggja vit: sparing og skerjing, virksemd stæðgað, iløgur stæðgað osfr. - ein figgjarpolitikkur uttan nakra miðvísa langtíðarætlan. Tað er hana vit mangla og sóknast eftir. Ikki hvør nú eigur at verða kosin syndabukkur fyrri hetta og hatta, men heldur hvussu vit skulu skapa eina liviliga framtíð fyrri okkum sjálvi og børn okkara.

OG tí vilja vit fegnir endurtaka áheitan okkara á samgonguna enn einaferð: farið til arbeiðis og leggið tykkara arbeiði til rættis væl og virðiliga, áðrenn tit taka hópiseysar og fullkomiliga ófyrirreikaðar avgerð-ir. Takið eisini onnur við uppá ráð. Tað er politikkurin higartil merktur av í alt ov stóran mun.

jamú